

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-5-81-46>

УДК 347.74

Кобильник Д.А., Однорог Д.В.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ПОДАТКОВІ ГАВАНІ СВІТУ: ЧИ ІСНУЮТЬ ВОНИ?

Анотація. На сьогодні, поняття «податкова гавань» чи «офшорна зона» вважається доволі дискусійним та неоднозначним. Де-факто до офшорних зон відносять ті країни, де склався механізм спрощеного режиму рестрацій тих чи інших компаній, доволі низький рівень оподаткування, а також наявність різноманітних можливостей розміщення капіталу у більшості країн світу. Саме тому податкові гавані є насправді ефективним та дієвим фінансовим джерелом, який використовується багатьма компаніями світу. Уряди і центробанки країн світу регулярно публікують власні переліки сумнівних у податковому сенсі територій. Тож поки передові країни світу не урегулюють функціонування офшорних зон, ефективність боротьби з непомірними сумами бонусів, які виплачуються провідним менеджерам компаній за рахунок платників податків буде залишатися на низькому рівні.

Ключові слова: офшор, оподаткування, відмивання коштів, легалізація капіталу, офшорні зони, офшорні юрисдикції, офшорний бізнес, безподаткові території, податкові гавані.

Kobylnik Dmytro, Odnoroh Daria

Yaroslav Mudryi National Law University

WORLD TAX TAXES: DO THESE EXIST?

Summary. Today, the concept of "tax haven" or "offshore zone", "offshore country" is considered quite debatable and ambiguous. "Tax havens" for the withdrawal of capital is a rather problematic issue. In general, the offshore zone is used to optimize income taxation. This mechanism allows you to save a lot of money on personal income taxes and keep secret the true size of the income of top managers of companies. De facto, offshore areas include countries with a simplified regime for registering certain companies, relatively low levels of taxation, weak currency controls, and the availability of various options for capital allocation in most countries of the world. This is why tax havens are actually an effective and efficient financial source that is used. Governments and central banks of the world regularly publish their own lists of taxable territories. The structure of these lists varies accordingly, depending on the criteria and the purpose of categorizing the countries listed as offshore. International organizations that coordinate the activities of "tax havens" in the world and exercise the regulatory function of international finance should limit transactions financed by capital of criminal origin, concluding relevant international agreements and international agreements. International treaties in the field of taxation play an important role in the fight against money laundering. They are actively used to eliminate double taxation, combat tax evasion and other abuses. International agreements establish mechanisms taking into account the peculiarities that exist in most countries. It should be noted that the BEPS Plan plays a significant role in combating the erosion of the tax base and the withdrawal of profits. As a result of joining this document and implementing it in its legislation, the changes will help increase the financial efficiency of tax mechanisms within the country and the sustainability of the tax regulation system by reducing income blurring. In addition, efficiency rises when not just one country works on the issue, but several that share experiences, opportunities, information and other means. So, while the world's leading countries do not regulate the operation of offshore zones, the effectiveness of combating the exorbitant amounts of bonuses paid to top corporate executives at the expense of taxpayers will remain low.

Keywords: offshore, taxation, money laundering, capital legalization, offshore zones, offshore jurisdictions, offshore business, tax free territories, tax havens.

Постановка проблеми. Сучасний офшорний бізнес уже сформувався як складний і багатогранний процес-структура [3]. З кожним роком ми можемо спостерігати суттєве зростання офшорних операцій і розроблення нових схем обходу оподаткування і, як наслідок, зростання величезної кількості «офшорів». В останні роки провідні країни світу починають все активніше боротися з наростаючим процесом діяльності «податкових гаваней» та їх структур і запроваджують відповідні заходи впливу на їх діяльність. В умовах проведення в Україні податкової реформи, спрямованої на виведення країни з економічної кризи і зміцнення за нею статусу фінансово незалежної держави, вагоме значення має дослідження питання сутності офшорних компаній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання офшорної діяльності, виходячи із того, що воно певною мірою належить і до економічних, і до податкових, досліджували різ-

ні вчені: Ю.П. Андрющенко, Н.М. Борейко, В.О. Гайдуков, О.А. Гарасюк, А.Р. Горбунов, О.І. Зоріна, О.В. Климовець, І.А. Літвінчук, А.І. Марущак, В.А. Новицький, П.В. Павлов, Л.І. Попова, І.М. Удачина, С.П. Чернявський, О. Чирич та інші. Незважаючи на значну кількість вітчизняних та зарубіжних праць, тема офшорів та їх ролі у світовій та національній економіці є досить динамічною, а тому вона вимагає постійної уваги і детального опрацювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасні проблеми й тенденції розвитку глобалізаційних процесів досліджуються різними науковими школами. Світова фінансова криза 2008-2009 рр., боргова криза державних фінансів у ряді країн Європейського Союзу в 2010-2011 рр., кризові явища, пов'язані з визначенням верхньої межі внутрішнього державного боргу в США, засвідчили, що проблема розширення фіскального простору, фіскальної

стійкості набула актуальності для урядів багатьох розвинених країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Крім того, питання набуває актуальності з огляду на те, що використання офшорних інструментів у міжнародній зовнішньоторговельній та інвестиційній діяльності набуло розповсюдження серед українських підприємців, а відтак, офшорний бізнес безпосередньо впливає на економічні процеси розвитку України [2].

Мета статті – проведення глибокого аналізу нинішньої проблематики офшорних систем як для вітчизняної економіки, так і загалом світової.

Виклад основного матеріалу. Поштовхом для виникнення «офшорів» є прагнення отримати певні блага. Як зазначає Н.Г. Поплевічева, економічним підґрунтям використання «офшорів» є недоліки державної політики, що викликані протиріччям між бажанням держави повністю контролювати економічну ситуацію на своїй території та небажанням громадян підпадати під контроль та віддавати значну частину своїх прибутків у вигляді податків [2, с. 115].

Так, Синютка Н.Г. визначає, що офшор, офшорна зона, офшорна (секретна) юрисдикція, офшорна територія (від англ. Offshore – «поза межами») – це фінансовий центр (невелика країна або її частина, острів), який надає податкові, інвестиційні та інші пільги, забезпечує високий рівень конфіденційності банківських операцій для капіталу іноземних компаній, зареєстрованих на його території [5, с. 250]. Шутова О. С. відмічає, що офшорна компанія – це самостійна юридична особа, яка оперує згідно із законодавством країни, в якій вона була заснована [1].

Науковці зазначають, що термін «офшор» має не тільки юридичне походження, але й економіко-географічне, геополітичне тощо. Часто офшорна компанія є віртуальною – лише пакет юридичних документів про реєстрацію, а офіс офшору – поштова адреса, скринька, зареєстрована на номінальних власників. В економічній та юридичній практиці офшори синонімічно позначаються також як «податкові притулки» (гавані, оази, схованки) [5, с. 250].

Переглянувши різні підходи до поняття «офшор», варто виокремити те, що при диференціації офшорних центрів саме робиться акцент на їх географічну приналежність. Так, наразі можна виокремити 4 основних зони: Європейська, Карибський басейн, Персидська затока та Південно-Східна Азія.

Ми хочемо погодитись з Н.Г. Поплевічевою, яка стверджує, що провідне місце у міжнародній боротьбі із такою «податковою політикою» веде Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), яка неодноразово згадувала поняття «податкової гавані» у своїй доповіді «Конкуренція, що завдає шкоди» 1998 року, належність до якої організація класифікує та чітко визначає завдяки 4 ознакам:

- 1) відсутність або номінальне оподаткування;
- 2) суворий режим секретності, існування на рівні національних норм обмежень щодо ефективного обміну інформацією з відповідними організаціями інших країн щодо суб'єктів, що користуються номінальним оподаткуванням або його відсутністю;

- 3) низька прозорість законодавчих, адміністративних норм щодо ідентифікації податкових гаваней;

- 4) відсутність національних адміністративних правил щодо стимулювання інвестиційної діяльності з прозорим податковим адмініструванням [2, с. 115].

Варто зазначити, що загальним для усіх так званих показників «офшорності» являються або дуже низькі або взагалі нульові податки, які оговорює фірма під час безпосередньої реєстрації в офшорній зоні. Черленяк І.І., Дюгованець О.М. зазначають, що перевагою офшорів є те, що власники цих зон залучають грошові кошти на таких умовах, що дозволяють підприємцям та тим чи іншим корупціонерам легально відмивати кошти та ухилятися від сплати податків. Чиновникам-корупціонерам це й можливість відведення підозр та й уникнення від відкриття на них кримінального провадження. [6, с. 27].

Притримуючись думки Ямко П.Ю., слід виділити п'ять основних характеристик офшорів:

1. Орієнтація на обслуговування нерезидентів.
2. Незначна кількість регуляторних вимог.
3. Відсутність податків або наявність низьких ставок податків.

4. Відсутність прозорості у функціонуванні національних податкових систем.

5. Значна інформаційна закритість [7].

Проведений аналіз наукової літератури свідчить, що класифікація офшорних територій є комплексним предметом і має багато різних неоднозначних сторін, кожна із яких визначає характерні ознаки під різним кутом.

Зараз у світі налічується близько півсотні офшорних зон. Близько 10 % усіх грошових коштів на у світі сформовані саме там. Загальна сума може сягати 32 трлн дол. США – це більше за ВВП США й Японії разом узятих, про що вказується у науковій праці З. Луцишина, Н. Южаніна, Т. Фролова, М. Мазур, Д. Перебийніс [8].

Так, усі податкові гавані світу можна розділити на групи.

Перша група – європейські офшори. Вони почали виникати в роки Першої світової війни, коли уряди воюючих країн різко підвищили податки, щоб оплачувати військові витрати, й значна частка фірм активно почала шукати шляхи уникнення оподаткування, яке було на той час надто високим.

Доволі значною офшорною зоною є Нідерланди. У 2008 році через неї пройшло близько 18 трильйонів доларів, що у більш ніж у двадцять разів перевищує ВВП цієї країни. Активну роль відіграють невеликі, «карликові» держави як Ліхтенштейн та Монако, проте іноді заявляють про себе такі специфічні зони як Андорра чи португальський острів Мадейра, які прославилися скандалом про хабарі, сплачених нігерійськими американськими нафтовими компаніями [4, с. 120].

Друга група є більш значною та включає половину світових юрисдикцій. Кінець цієї мережі із безліччю офшорів закінчується в одній точці – Лондоні, який став центром глобальної системи офшорних зон.

Так званими внутрішніми зонами цієї ланки є Джерсі, Гернси та острів Мен, й заморські території Великобританії (Кайманові острови), де

наявна найбільш смілива система податкового планування у світі.

Іншою ланкою цієї системи є розгалужене накопичення, які хоча й не знаходяться під британським управлінням, але мають доволі сильні зв'язки із Великобританією та внутрішню взаємодію.

Розділяючи думку Черленяк І.І., Дюгованця О.М., можна визначити, що розгалужена система офшорів виконує декілька завдань:

1) відкриває Лондону можливість вселенського розмаху його діяльності. Британські офшорні компанії дозволяють вистежувати і привертати міжнародний капітал. Це дозволяє залучати величезний потік грошей і бізнесу.

2) британська павутина дозволяє місту, з одного боку, брати участь в угодах, швидше за все заборонених в самій Великобританії, а з іншого – забезпечує лондонським фінансистам ту саму дистанцію, яка необхідна, щоб правдоподібно заперечувати будь-яку причетність до зловживань.

Внутрішній пласт також складають британські заморські території. На цих територіях розташовані найбільш засекречені юрисдикції Кайманові, Бермудські, Британські Віргінські острови, острови Теркс і Кайкос і, острів Гібралтар. Зовнішній пластом є також Гонконг, Сінгапур, Багамські острови, Дубай й Ірландія. Вказані країни досить тісно пов'язані із Лондоном [4, с. 120–121].

Вищеперераховані британські офшорні зони пропонують дуже низький податок на доходи, а також спеціальні податкові привілеї для холдингових, авіаційних, судноплавних фірм.

Третя група офшорних зон розташованих у США, де ті самі ж такі податкові гавані починаючи з минулого століття викликали більшу протидію. Так, державна влада США постійно намагалася знищити будь-які офшорні зони та компанії, що пов'язані з ними. У 1961 року, Кеннеді разом із конгресом приймали закони, на протидію податковим гаваням. У 2008 р. Барак Обама був активним ініціатором законопроектів у боротьбі із зловживаннями цих зон. Проте, наразі позиція уряду США дещо видозмінилася у цьому питанні. З часу Кеннеді категорична позиція США протидії у формі заборони офшорів у цілому зазнала змін.

На сьогоднішній момент, офшорна система США має цілих три рівні.

– перший рівень є федеральним. Уряд задля залучення грошей нерезидентів в офшорному стилі обіцяє надання ряду податкових пільг тощо.

– другим рівнем є окремі штати, які надають офшорні послуги.

– третій рівень складають дрібні заморські офшори. Наприклад, американські Віргінські острови є зоною, яка одночасно «частково входить в США, а і не входить» і водночас якраз є тією самою податковою гаванню. Інша цікавою офшорною зоною є Маршаллові острови, яка з 1947 року підконтрольна США [4, с. 121–122].

Ухилення від сплати податків також стоїть гостро, у країн, що намагаються його подолати. Діяльність транснаціональних корпорацій є яскравим прикладом, по відмиванню коштів та ухиленню завдяки мобільності капіталу, робочої сили та різних технологій, що діють у різних країнах використовуючи прогалини їх законо-

давчої бази. Використовують країни зі сприятливішими податковими ставками [9, с. 274].

З метою унеможливлення відтоку капіталу було розроблено і запроваджено трансфертне ціноутворення. Під яким розуміють систему заходів з визначення справедливої ціни в операціях, які проводяться між різними учасниками однієї групи компаній або із суб'єктами-нерезидентами, або прибуток яких підлягає оподаткуванню за нижчими ставками. Основоположним принципом, покладеним в основу контролю за трансфертним ціноутворенням, виступає принцип «втягнутої руки», згідно з яким розрахунок податкових зобов'язань робиться виходячи з ринкових цін за угодами між пов'язаними платниками податків, начебто компанії були не пов'язані.

Не має сумніву про важливість, яку мають міжнародні договори у сфері оподаткування. Їх активно застосовують для усунення подвійного оподаткування, боротьби з ухиленням від сплати податків та інших зловживань. Міжнародні угоди закріплюють механізми з урахуванням особливостей, що є у більшості країн. Крім того, ефективність підіймається, коли над проблематикою працює не тільки одна країна, а декілька, які обмінюються досвідом, можливостями, інформацією та іншими засобами. Створення міжнародних договорів дає змогу говорити про інформаційний простір між країнами, удосконалення системи методів оподаткування виявлення правопорушень та притягнення до юридичної відповідальності.

Останнім часом все більш важливим для бізнесу є уведення процесу деофшоризації як в світі в цілому, так і в Україні.

В 2017 році Україна приєдналася до Програми розширеного співробітництва організації економічного розвитку і співробітництва. В даній Програмі вказується обов'язок України виконати та провести у відповідність законодавство так званому Плану BEPS, що в перекладі означає план боротьби щодо виведення прибутку із оподаткування та ухиленням від сплати податків. Так, країни «Великої двадцятки» та всі країни Організації економічного співробітництва й розвитку заради боротьби із розмиттям податків та їх приховуванням (інакше – виведення офшорних капіталів) розробили цілих 15 пунктів на боротьбу з таким негативним явищем.

Що ж таке план BEPS? Якщо коротко – це широкомасштабна перебудова нинішньої податкової системи у світі. Україна, підписавши вказаний документ, зобов'язалася в подальшому запровадити даний план в податкове законодавство, в результаті чого зміни сприятимуть підвищенню фінансової ефективності податкових механізмів всередині країни та сталість системи податкового регулювання зменшивши випадки розмиття та приховування податкового регулювання. Не так давно, законопроект з приводу можливої імплементації в національне законодавство був озвучений на засіданні ВРУ під № 1210 від 30 серпня 2019 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» [9].

Вказаний законопроект був прийнятий необхідною кількістю голосів з необхідними поправками.

ми вже 16 січня 2020 року [10]. Так, закон вводить такі необхідні зміни в податкове законодавство та запроваджує міжнародні стандарти податкового контролю для усіх учасників міжнародної торгівлі. Таким чином, ВРУ імплементувала норми, що передбачалися Планом дій BEPS, а також серйозно реформувала інститут фінансової відповідальності суб'єктів оподаткування.

Варто зробити акцент на третій пункт Плану BEPS: «Розробка ефективних правил оподаткування КІК (контрольованих іноземних компаній)». Ці норми для українського законодавства є досить інноваційними та абсолютно незрозумілими для більшості платників податків. Згідно даного пункту, об'єктом здійснення оподаткування контрольованих іноземних компаній вважається безпосередньо прибуток компанії, відповідно платниками податків будуть фізичні особи, які контролюють компанію. Проаналізувавши українське податкове законодавство можна вказати, що КІК – це юридична особа, яка зареєстрована на території, що перебуває під контролем фізичної особи резидента України. З метою імплементативної та змін до законодавства в плані КІК, 12 березня 2020 року Інформаційне управління Апарату Верховної Ради надало повідомлення: Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу на своєму засіданні розглянув проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження податку на виведений капітал та імплементативних стандартів протидії розмиванню податкової бази та виведення прибутку за кордон» (№1185), яким передбачається заміна з 1 січня 2021 року податку на прибуток підприємств податком на виведений капітал» [13]. Вказані зміни до податкового законодавства в частині контрольованих іноземних компаній спростить подальше ведення бізнесу, суттєво зменшить податкове навантаження та тиск зі сторони державних органів, підготує передумови щодо виведення з тіні економіки та суттєво надасть поштовх посилення конкурентоспроможності української економіки.

Як вказує Інформаційне агентство ВРУ, згідно наведених прогнозів, після введення таких змін до законодавства, очікується суттєвий зріст ВВП України більш ніж на 10%.

З метою боротьби з розмиванням оподаткування суб'єктів господарювання та виведення «нечесних капіталів» закордон було розроблено та запроваджено угоду MLI, яка є кроком № 15 «Багатосторонній інструмент для внесення змін у двосторонні угоди» Плану BEPS [11]. 28 лютого 2019 року ВРУ було ратифіковано Угоду MLI, тобто Багатосторонню конвенцію про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування. Конвенція містить як основні положення, які є обов'язковими для імплементативних так і додаткові, які хоча не обов'язкові, проте можуть потребувати подальшого додаткового врегулювання, якщо держава в майбутньому приєднається до угод з іншими країнами, ключовими положеннями яких якраз і буде імплементативних таких факультативних норм.

Провівши аналіз Конвенції можна виділити такі основні положення:

1) Ст. 7 Конвенції як Попередження зловживань положеннями договору, в якій вказується, що не дивлячись на пільги, які передбачені Конвенцією, вони не надаються стосовно виду доходу чи капіталу, якщо є підстави вважати, що одержання цієї пільги було основною метою будь-яких домовленостей. Крім цього, встановлюється новація – тест на визначення основної мети. Він означає, що в кожному окремому випадку, суб'єкт має довести істинний намір (ділову потребу) в отриманні права податкової пільги. Так, згідно до норм Конвенції: «...Сторона може зберігати за собою право на пільгові податкові права на тій підставі, що вона має намір застосовувати у поєднанні деталізоване положення про обмеження надання пільг та або правило щодо кондудітних фінансових структур, або тест на визначення основної мети, які таким чином відповідають мінімальному стандарту щодо попередження зловживань положеннями угоди відповідно до пакету ОЕСР/G2».

2) Цікавою є норма ст. 10 Конвенції. В ній зазначається правило протидії зловживань постійними представництвами, розташованими в третій країні. Дане правило передбачає: «...пільги, передбачені даною Угодою не застосовуються до будь-якого виду доходу, для якого податок в третій країні є меншим за 60 % від податку, який був би стягнений в першій згаданій договірній державі з такого виду доходу, якщо б таке постійне представництво було розташоване в першій згаданій договірній державі. У такому випадку будь-який дохід залишається таким, що оподатковується згідно з національним законодавством іншої Договірної країни». Це означає, що дохід країни, в якій є джерело доходів має право провести оподаткування доходів постійного представництва, котре в свою чергу звільняється від податків чи суттєво сплачує податки із зниженими тарифами в тій країні, де розташоване постійне представництво.

3) Іншим не менш важливим положенням є процедура взаємного узгодження про що зазначається в ст. 16 Конвенції. Вказана норма дозволяє: «...платнику податків подати заяву до компетентного органу будь-якої з договірних держав. Така заява має бути подана протягом трьох років з моменту першого повідомлення про дію, результатом якої є невідповідність оподаткування положенням Угоди про оподаткування, на яку поширюється дія цієї Конвенції» [12].

Висновки. Таким чином, так звані «податкові гавані» з виводу капіталу є доволі проблемним питанням. В цілому офшорна зона використовується для оптимізації оподаткування на прибуток. Вказаний механізм дозволяє зекономити чисельні кошти на податках з доходів фізичних осіб та тримати за завісою таємниці справжні розміри доходів топ-менеджерів компаній. Міжнародні організації, які координують діяльність «податкових гаваней» у світі і здійснюють регулюючу функцію міжнародних фінансів повинні обмежити операції, що фінансуються за рахунок капіталу кримінального походження, укладаючи відповідні міжнародні домовленості та міжнародні угоди. Адже кожний рік ми можемо бачити суттєве зростання офшорних операцій і розроблення все більше нових схем обходу оподаткування і, як

наслідок, зростання величезної кількості офшорних фінансових компаній. Тому, провідні країни світу в останні роки починають все активніше боротися з наростаючим процесом діяльності «податкових гаваней» та їх структур і запроваджують відповідні заходи впливу на їх діяльність задля виведення їх з тіні ринку і подальшої легалізації обігу капіталу. Значну роль у боротьбі з розмиванням податкової бази та виведенням прибутку займає План BEPS. В результаті приєднання до

вказаного документа та імплементації його у своє законодавство, зміни сприятимуть підвищенню фінансової ефективності податкових механізмів всередині країни та сталість системи податкового регулювання зменшивши випадки розмиття доходів. Угода МЛІ, з метою боротьби з розмиванням бази оподаткування і виведення прибутку з-під оподаткування, передбачає внесення змін до всіх міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування.

Список літератури:

1. Шутова О.С. Правова природа офшорних зон. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 143–146.
2. Поплівічева Н.Г. Офшорні тіньові потоки у контексті державної політики детінізації економіки. *Економіка та держава*. 2011. № 10. С. 114–118.
3. Лещенко Р.М. Тенденції та перспективи міжнародно-правового регулювання офшорних механізмів. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 11. С. 131–144.
4. Черленяк І.І., Дюгованець О.М. Глобалізаційні виміри міжнародного офшорного бізнесу в інформаційну епоху. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 5. Частина 1. С. 119–123.
5. Синютка Н.Г., Синютка О.М. Історичний ракурс формування офшорних юрисдикцій як глобальної системи ухилення від оподаткування. *Бізнес форум*. 2017. № 3. С. 249–253. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-3
6. Черленяк І.І., Дюгованець О.М. Міжнародний офшорний бізнес та глобальна фінансова система. *Проблеми економіки*. 2014. № 2. С. 24–29. URL: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-2_0-pages-24_29.pdf
7. Ямко П.Ю. Податковий механізм офшорних країн: сутність, функції, інструменти. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2012. № 4. С. 135–140. URL: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/04\(63\)2012/4_12_25.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/04(63)2012/4_12_25.pdf)
8. З. Луцишин, Н. Южаніна, Т. Фролова, М. Мазур, Д. Перебийніс. Сучасна офшоризація бізнесу у конструкції національної фіскальної безпеки. *Міжнародна економічна політика*. 2019. № 1(30). С. 70–112.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Проект Закону від 30.08.2019 № 1210. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66520 (дата звернення: 14.05.2020).
10. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві : Закон України від 16.01.2020 № 465-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/465-IX> (дата звернення: 14.05.2020).
11. Про ратифікацію Багатосторонньої конвенції про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування : Закон України від 28.02.2019 № 2692-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2692-19> (дата звернення: 14.05.2020).
12. Багатостороння конвенція про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_001-16#n2 (дата звернення: 14.05.2020).
13. Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом підтримав законопроекти щодо запровадження податку на виведений капітал та зниження привабливості використання офшорних компаній. Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України від 12 березня 2020. *Офіційний веб-портал ВРУ*. URL: <https://rada.gov.ua/news/Novyny/190891.html> (дата звернення: 14.05.2020).

References:

1. Shutova, O.S. (2012). Pravova pryroda ofshornykh zon [Legal nature of offshore zones]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, no. 2, pp. 143–146.
2. Poplevicheva, N.H. (2011). Ofshorni tinovi potoky u konteksti derzhavnoi polityky detinizatsii ekonomiky [Offshore shadow flows in the context of the state policy of de-shadowing the economy]. *Ekonomika ta derzhava*, no 10, pp. 114–118.
3. Leshchenko, R.M. (2015). Tendentsii ta perspektyvy mizhnarodno-pravovoho rehuliuвання ofshornykh mekhanizmv [Trends and prospects of international legal regulation of offshore mechanisms]. *Zhurnal skhidnoieuropeiskoho prava*, no. 11, pp. 131–144.
4. Cherleniak, I.I., & Diuhovanets, O.M. (2014). Hlobalizatsiini vymiry mizhnarodnoho ofshornoho biznesu v informatsiinu epokhu [Globalization dimensions of international offshore business in the information age]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, vol. 5, pp. 119–123.
5. Syniutka, N.H., & Syniutka, O.M. (2017). Istorychnyi rakurs formuvannya ofshornykh yurysdyksii yak hlobalnoi systemy ukhylennia vid opodatkuвання [The historical perspective of the formation of offshore jurisdictions as a global system of tax evasion]. *Biznes forum (Business forum)*, no. 3, pp. 249–253. Available at: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-3
6. Cherleniak, I.I., & Diuhovanets, O.M. (2014). Mizhnarodnyi ofshornyi biznes ta hlobalna finansova systema [International offshore business and the global financial system]. *Problemy ekonomiky (Problems of the economy)*, no. 2, pp. 24–29. Available at: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-2_0-pages-24_29.pdf
7. Yamko, P.Iu. (2012). Podatkovyi mekhanizm ofshornykh krain: sutnist, funktsii, instrumenty [Tax mechanism of offshore countries: essence, functions, tools]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo (Foreign trade: economics, finance, law)*, no. 4, pp. 135–140. Available at: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/04\(63\)2012/4_12_25.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/04(63)2012/4_12_25.pdf)
8. Lutsyshyn, Z., Yuzhanina, N., Frolova, T., Mazur, M., & Perebyinis, D. (2019). Suchasna ofshoryzatsiia biznesu u konstruktsii natsionalnoi fiskalnoi bezpeky. [Modern offshore business in the context of national fiscal security]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 1(30), pp. 70–112.

9. Draft Law (2019). *Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennia administruvannia podatkov, usunennia tekhnichnykh ta lohichnykh neuzghodzhenosti u podatkovomu zakonodavstvi № 1210* [On amendments to the Tax Code of Ukraine to improve tax administration, eliminate technical and logical inconsistencies in tax legislation № 1210]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66520 (accessed 14.05.2020).
10. Law of Ukraine (2020). *Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo vdoskonalennia administruvannia podatkov, usunennia tekhnichnykh ta lohichnykh neuzghodzhenosti u podatkovomu zakonodavstvi: Zakon Ukrainy vid № 465-IX* [On Amendments to Certain Laws of Ukraine Concerning the Improvement of Tax Administration, Elimination of Technical and Logical Inconsistencies in Tax Legislation № 465-IX]. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/465-IX> (accessed 14.05.2020).
11. Law of Ukraine (2019). *Pro ratyfikatsiiu Bahatoronnoi konventsii pro vykonannia zakhodiv, yaki stosuiutsia uhod pro opodatkovannia, z metoiu protydii rozmyvanniu bazy opodatkovannia ta vyvedenniu prybutku z-pid opodatkovannia № 2692-VIII* [On ratification of the Multilateral Convention on the Implementation of Measures Relating to Tax Agreements, in order to counteract the erosion of the tax base and the withdrawal of profits from taxation № 2692-VIII]. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2692-19> (accessed 14.05.2020).
12. Bahatoronnia konventsiiia pro vykonannia zakhodiv, yaki stosuiutsia uhod pro opodatkovannia, z metoiu protydii rozmyvanniu bazy opodatkovannia ta vyvedenniu prybutku z-pid opodatkovannia. Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_001-16#n2 (accessed 14.05.2020).
13. Komitet z pytan intehratsii Ukrainy z Yevropeiskym Soiuzom pidtrymav zakonoproekty shchodo zaprovadzhennia podatku na vyvedenyi kapital ta znyzhennia pryvablyvosti vykorystannia ofshornykh kompanii. Informatsiine upravlinnia Aparatu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 12 bereznia 2020. Ofitsiinyi veb-portal VRU. Available at: <https://rada.gov.ua/news/Novyny/190891.html> (accessed 14.05.2020).